

Rakennusteollisuus

Rakentamisen jäte - kiertotalouden arvokasta raaka-ainetta

29. valtakunnalliset Jätehuoltopäivät 6.-7.10.2015

Pekka Vuorinen

Ympäristö- ja energiajohtaja

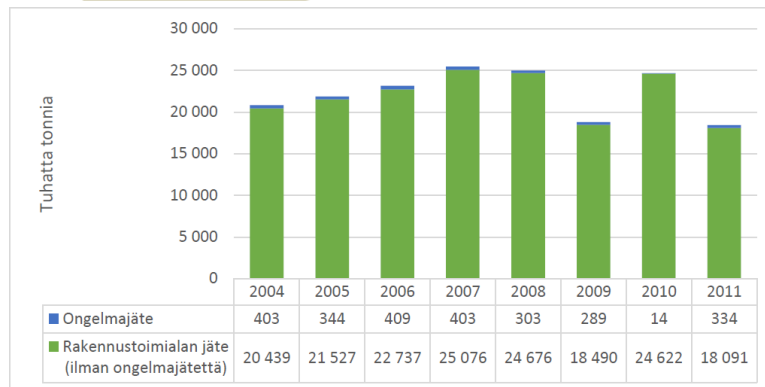
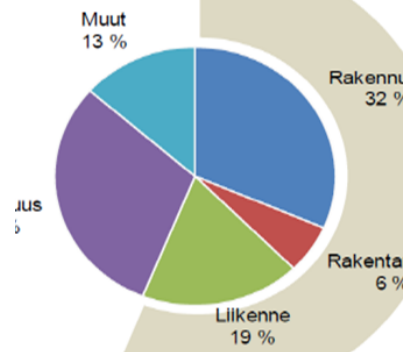
Rakennusteollisuus RT ry

Rakentamisen resurssitehokkuudessa (osana kiertotaloutta) voimakas sääntelyn ote

Kasvihuonekaasupäästöt 2007

Yhteensä 78 Mt CO₂-ekv

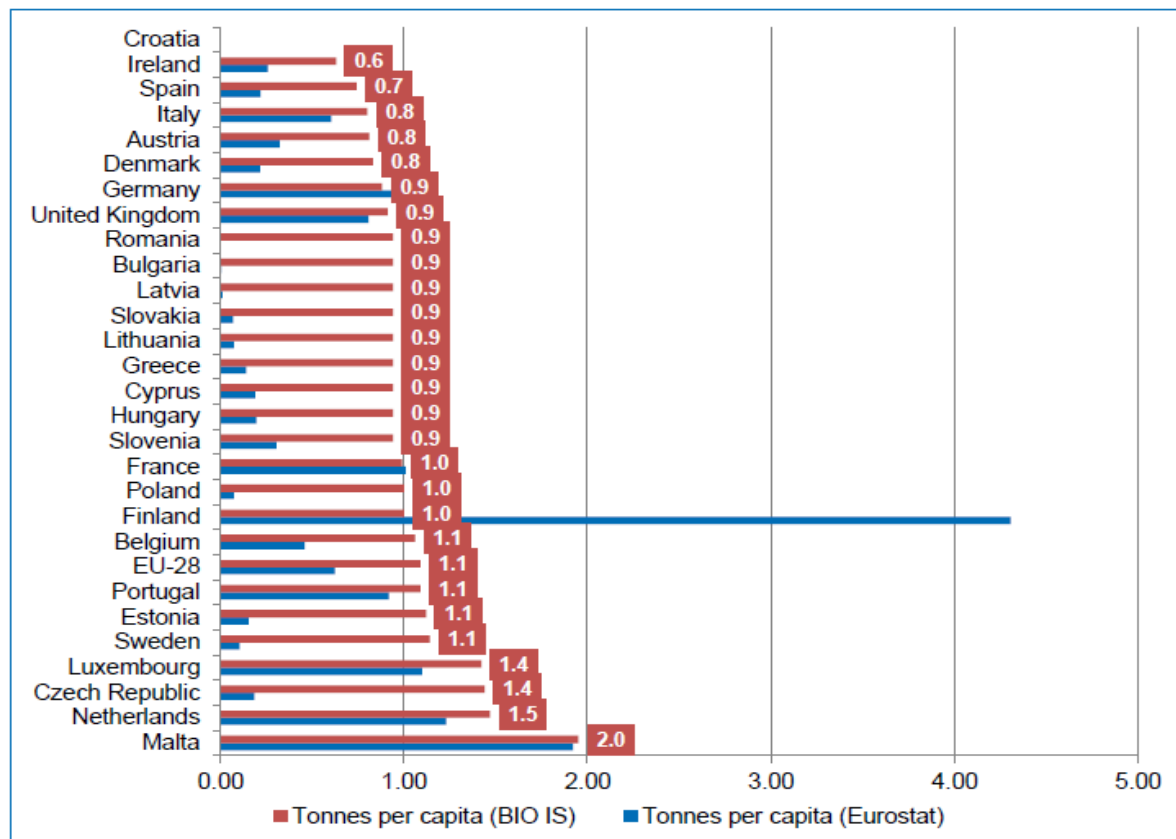

Fokuksessa kiinteistö- ja rakennussektorin energiankulutus ja päästöt sekä jätteet - ongelmana huono koordinointi komissiossa

- Rakennustuoteasetus CPR / BRCW 3 & BRCW 7
- Energy Performance of Buildings Directive (EPBD) + EED + RES
  - Energy Efficiency Action Plan (2007-2012, 2013-2020)
- EcoDesign Directive (energy related products)
- Energy Labelling Directive (energy related products)
- EcoLabel for Buildings (first priority office buildings)
- Green Public Procurement (GPP)
- **Construction and Demolition Waste (jätepuitedirektiivi); rev. 2014...**
- **Single Markets for Green Products COM(2013)196**
- **Resource Efficiency Roadmap COM (2011)571**
  - Zero waste programme for Europe COM(2014)398
  - Resource Efficiency Opportunities in the Building Sector COM(2014)445

Suomi eurooppalaisin silmin

Annex Figure 2: Mineral C&D waste generation by the construction sector, per capita, 2010

Source: Eurostat Waste Generation statistics, (BIO IS, Social Ecology Vienna, VITO, 2011).

Note: C&D waste generation data from BIO IS (2011) also includes the non-mineral fraction of the C&D waste stream

Analysis of certain waste streams and the potential of Industrial Symbiosis to promote waste as a resource for EU Industry

Interim report | 3rd of November 2014

On behalf of

European Commission
Directorate-General Enterprise and Industry

Rakennus- ja purkujätteestä valtaosa (n. 90 %)
on kallio- tai maaperästä irrotettuja
maa- ja kiviaineksia

Waste category	Quantity generated in 2011 (Mtonnes)	Quantity generated in 2012 (Mtonnes)
Non-hazardous CDW	18.1	15.9
- CDW from buildings (estimated)	(1.7)	(1.5-2)
- Soil (estimated)	Appr. 16	Appr. 14
Hazardous CDW	0.33	0.15
Total CDW	18.4	16.0

Source: Finland Statistics 2012 & 2013

NOTE! EU generates 461 million tons per year of CDW, excluding excavated material (ref. EC-DG ENV (2011) "Management of Construction and Demolition Waste in EU27")

Fokuksessa kiertotalous ja rakentamisen resurssitehokkuus

Materiaalitehokkuus kansallisesti

- **Jätelaki- ja asetus 2012 sekä kaatopaikka-asetus 2013**
- Kansallinen materiaali-tehokkuusohjelma (YM & TEM)
- **Rakentamisen materiaalitehokkuuden toimenpideohjelma (RaMaTe)**
- Vihreän talouden hankkeet
  - Jäteselvityksiä tehty ja käynnissä
- Vnp kestävien ympäristö- ja energiaratkaisujen (Cleantech) edistämiseksi julkisissa hankinnoissa
- Jätealan strateginen yhteistyöryhmä
  - **MARA-asetus ja MASA-asetus (2016)**
  - **Valtsu 2017** (direktiivin ja lain velvoitteet)
- **UUMA2 –ohjelma** (infrarakentamisen materiaalitehokkuus)
  - Eräiden jätteiden hyödyntäminen infrarakentamisessa

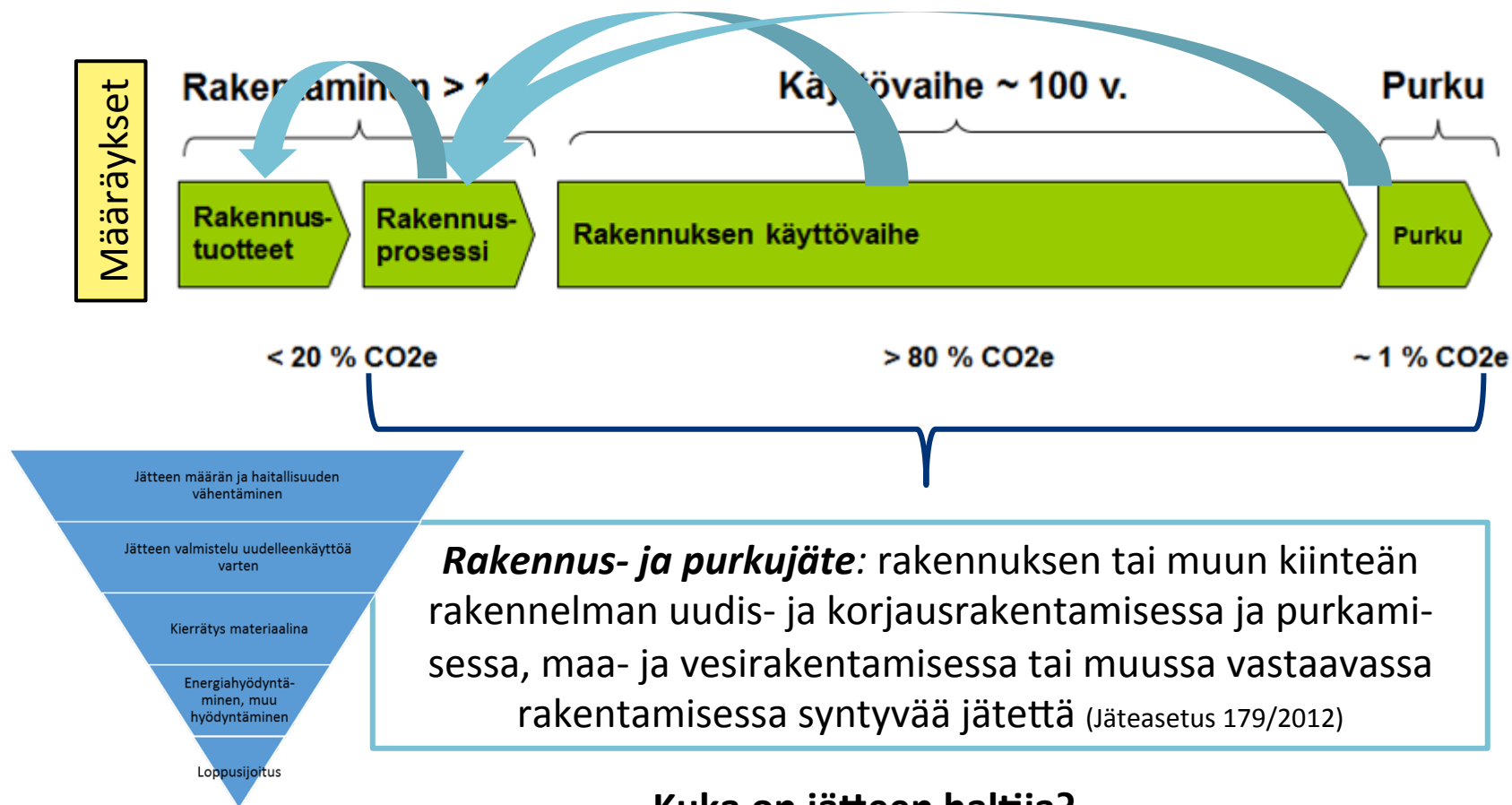
Fokuksessa kiertotalous ja rakentamisen resurssitehokkuus

Kannanottoja, julkaisuja ja tapahtumia

- Tarastin ryhmän raportti ”Ympäristömenettelyjen sujuvoittaminen ja tehostaminen” (maaliskuu 2015): 19 toimenpide-ehdotusta
- Rakentamisen jätehuolto –ohjekortti (RTS; julkaistiin 5/2015)
- Betonimurskeen hyödyntäminen infrarakentamisessa pääkaupunkiseudulla (Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupunki, 2015)
- Betonimurske - Käyttöohje suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon (HSY:n vesihuolto, 2014)
- Puujätteet kierrätykseen –seminaari (YM/SYKE, Helsinki 27.5.2015)
- Resurssivirratt ovat Suomelle suuri mahdollisuus –seminaari (Ramboll Oy, Helsinki 27.5.2015)
- Jätehuoltopäivät 2015 (Jätehuoltoyhdistys, Tampere 6-7.10.2015) ...

Rakentamisen jätteet; vastuut ja toimijat

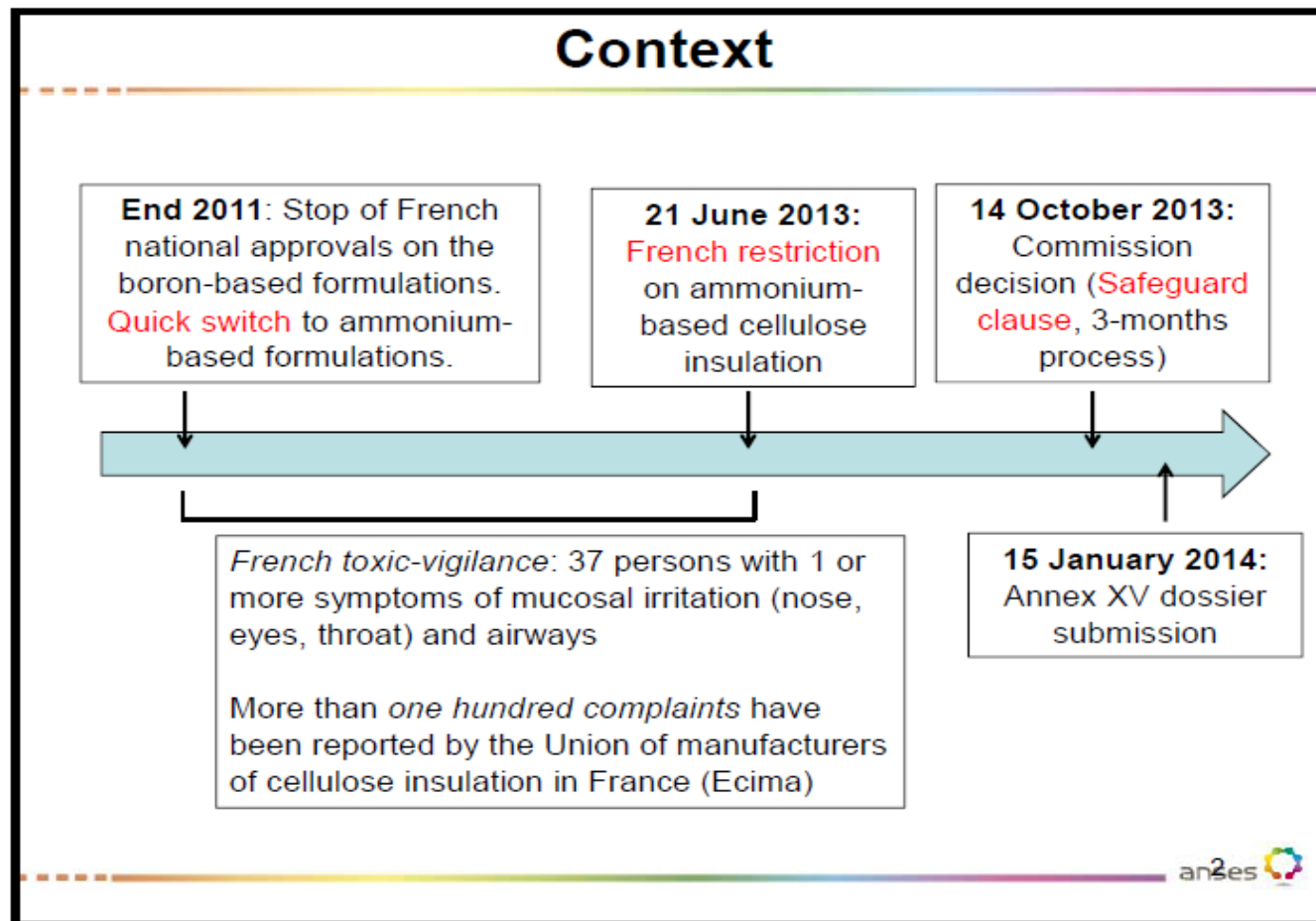
Kuka on jätteen haltija?

jätteen haltija = jätteen tuottaja, kiinteistön haltija tai muu, jonka hallussa jäte on (Jätelaki 646/2011)

Elinkaarinäkökulma rakentamisessa vs. jätteen haltija

REACH Annex XV restriction proposal -

Inorganic ammonium salts in cellulose insulation

Rakennustuotteiden ja rakenteiden valmistus - materiaalitehokasta

- Suomalainen suunnitteluosaaminen
- Perusmateriaalien ja – tuotteiden materiaalitehokas valmistus, mm.
  - betoni: pitkä teknologiakehitys
  - teräs: järjestelmät ja kierrätys
  - puu: pre-cut ja järjestelmät
  - asfaltti/bitumi: kierrätys
  - kipsilevyt: kierrätys
- Jätevirrat todellisuudessa pieniä

Ajatuksia työmaalta – kohti nollajäte-työmaata

”Rakentamisen jäte - tuhlattua raaka-ainetta”

Jäte on jalostettua materiaalia, josta maksetaan hankinta- ja poistovaiheessa

- Materiaalin hankintahinta
- Kuljetukset, siirrot ja varastointi
- Ylimääräinen aika ja työkustannukset
- Kaatopaikkamaksut
- Työn tuottavuuden aleneminen

Pekka Vuorinen

Haasteita työmaalle

- Määrältään vähäisten jätelajien poisviennin järjestäminen
- Hyödyntämiskohteiden löytäminen eri jätelajeille
- Työmaiden sisäisen logistiikan kehittäminen
- Koko toimitusketjun ja henkilöstön mukaan saaminen

14.5.2014

10

Rudus

Purkujäte

Jätteestä tuotteeksi Betonin kierrätys

Betoniteollisuuden
jätteet

Jätteen varastointi

Laadunhallinta mukana
joka vaiheessa

Murskaus
ja seulonta

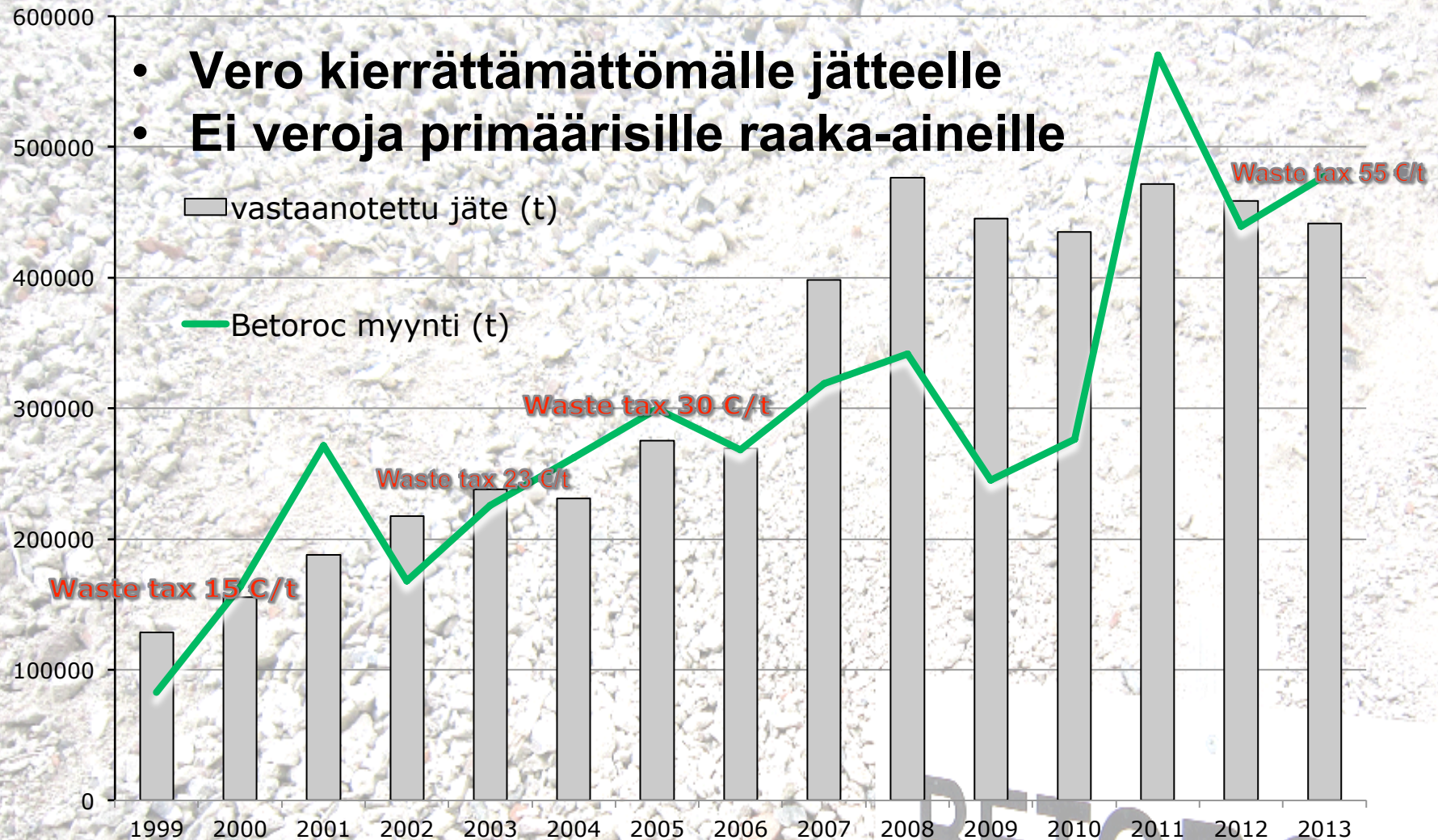

Käyttö
kiviainesten
tapaan

Kierrätyksen ajuri - esimerkkinä betonijäte

Puujäte

- Suomi on suuri, harvaan asuttu maa, jolla on pitkä historia puun käytössä rakentamisessa - puujäte muodostaa merkittävän osan rakennusjätteestämme
- Puujätteelle – etenkin sen ongelmalliselle osalle – ei ole todellista hyödyntämispotentiaalia rakennustuotteiden valmistuksessa
- Suomessa on tehokas lämmön ja sähkön yhteistuotanto, jossa puujäte luontevasti korvaa fossiilisia polttoaineita

”Puhdas” puu (tai mikä muu materiaali tahansa) ja jätestatus

Kiertotalouden ja kierrätyksen edistämisen esteet

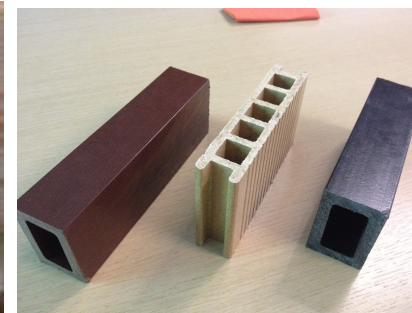

Tuotteen ”elinkaari” vain
muutamia kuukausia!

Jätettä

**Lupaprosessi jätteen hyödyntämiseen
uusioraaka-aineena (EoW; toimijan
ympäristöluvan täydennys) vei lähes
vuoden!!!**

Kierrätysmateriaalit rakennustuotteissa ja rakentamisessa

- Rakennustuotteet ja elinkaarinäkökulma (CPR)
  - CE-merkintä ja sen päästötarkastelu vs. REACH
- Ekosuunnittelu(n taakka)
  - EcoDesign, GPP:n kriteerit, LEED, BREEAM, Joutsen jne.
- Urakoitsijoiden varovaisuus ("Ruotsin malli")
  - Investoijan/tilaajan/rakennuttajan/suunnittelijan vaatimukset
  - Tuotettu/vaadittu tieto – varovaisuus - ylivarovaisuus
- Asiakkaiden muuttunut asenne ja kuluttajatietoisuus
  - "kemikaalihysteria" – kenen intresseissä?
- Kuka on jätteen haltija "tuotteen" elinkaaren aikana

Huomioita (ajureista)

- Sääntelyä EU:ssa ja kansallisesti piti vähentää ja järkevöittää – päällekkäisyys huomioiden näin ei ole tapahtunut!
- Materiaalitehokkuutta on järkevää edistää mutta sen tavoiteasetannassa tulisi aina huomioida kansalliset lähtökohdat (olosuhteet, kuljetusetäisyydet, rakentamistavat ja –tekniikat) ja rakentamisen kestävyysmuut näkökohdat
  - Myös indikaattorien valinta säilytettävä omissa käsissämme
- Uutta ja innovatiivista kierrätysliiketoimintaa syntyy sujuvin lupamenettelyin, ilman turhia hidasteita ja lisäkustannuksia
- Jo luotuja toimivia malleja ja markkinoita tulee puolustaa yhteisesti - kansallinen edunvalvonta korostuu, tälläkin alueella!

Rakentamisen jäte

- kiertotalouden arvokasta raaka-ainetta

- Kaikki alkaa maankäytön suunnittelusta ja kaavoituksesta, ja siitä, kuinka kestävästi rakennamme
- Jo nyt kaavoitamme ja rakennamme energiatehokkaasti, kohta myös materiaalitehokkaasti

Jäteasetus 15 § Rakennus- ja purkujätteen määrän ja haitallisuuden vähentäminen
"Rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava hankkeen suunnittelusta ja toteuttamisesta siten, että jätelain 8 §:n mukaisesti otetaan talteen ja käytetään uudelleen käyttökelpoiset esineet ja aineet ja että toiminnassa syntyy mahdollisimman vähän ja mahdollisimman haitatonta rakennus- ja purkujätettä."

Rakennusteollisuus

Kiitos mielenkiinnostanne!

pekka.vuorinen@rakennusteollisuus.fi

